

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.

Tanítóknak egész évre . 2 frt.
" fél évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rima zombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában.

— Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-fogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A háládatlan föld.

A szomszéd felső megyékből rémséges hírek kelnek szárnyra és töltik be a lapok hasábjait éhségtől kintott emberi páriák segélykiáltásaival; valami esodálatos világfelfordulás előjeleképpen hangzanak ezek, mintha a termő, az édes anyaföld lett volna egyszerre háládatlanná gyermekei iránt, ami pedig mindezeig inkább megfordítva szokott lenni.

A mult esztendő igen gazdag volt elemi csapásokban. De a mi kártékony időjárást, árvizet, tűzvészt könnyedén kihever a magyar Alföld dusgazdag Kanaánja, annak egy negyedrész az éhínség karjaiba kergeti a hegyek küzködő lakosságát, melynek kedvező situatiók között is az élelmiszerek terményeiből alig jut különbajta annál, amin marhájaival egy kosztton keresztül tengődhetik a zord, hosszú, viszontagságos kemény télen.

Krumpli, árpa meg zab. Jó napokban is ezek képezik a felvidéki nép zömének szerény éleltárát. S egyszer aztán — amint különben előrelátható volt — a szegény, elgyötört föld még ezeket is megtagadja. Nyomorult gyermekeinek, kik testi gyöttrődéssel, izzadságos munkával hizlalják, szántják, boronálják és vetik a humus telhetetlen gyomrát, hogy életerejét fokozzák, azt mondja, hogy nem ad vissza többé semmit, keressenek élelmet máshol!

Irtóztos viszály ez, mely kitör a föld és népe közt!

S a rozzant, nyomorult, alacsony viskókból előöngylik az éhhalállal küzdők iszonyu hada. Elrongyolt didergő alakok, marhájuk mellé bujnak, hogy legalább annak állati melegéből kérjenek inséges kölesönt; vézna, kiaszott embervázak, az ösztön kétségbeesett könyörgésével nyújt-

va előre fagyos kezeiket alamizsnáért; az anyaság martirjai: kimerült kebleikhez szorongatva nyomoruk szánandó szülötteit; s az éhség e borzalmas carousselle iszonyu orditással fordul irgalomért hozzánk: kenyeret, kenyeret nekünk, mert éhen halunk!

A háládatlan föld azután ad nekik eledelül száraz fakérget s lakói kenyeret: abból is csak annyit, a mennyi az ünnepi kalács morzsáiból megmaradt. Magyarország 15 millió embere oda-lök tizezer éhezőnek — három ezer forintot, lak-jék jól vele, míg a fü közöldül; vagy haljon éhen, elvégre ki tehet róla?

Igen meggondolni való egy dolog ez. Naponként olvassuk a dicsekvő tudósításokat estélyek, bálók, lakomák felől; egy-egy ily ceremóniás hiabavalóság pazar költségével meglehetne menteni az éhínség iszonyaival küzdő egy egész falu népét; de erre alig gondol valaki. Mert hiszen ha négy-ötszáz szegény tót meghal éhen: marad még azért elég, de egy évben csak egyszer van farsang, s a chic és a bonton ugy kívánják, hogy a bál, soireé, a dejeuner, diner fényes, s a pezsgő és szivar elsőrangú és izletes legyen.

Tehát nemcsak a föld háládatlan, hanem lakói is.

A hazafias sajtó — minden humanizmusnak e derék zászlótartója — már felkiáltott, s e kiáltás nyomán már megindult az emberi könyörület nemes, áldásos munkája. A szív és ész fölkenntjei elhozzák filléreiket, áldozataikat az éhezőknek, hogy egy-egy harapás kenyérral enyhítsék az iszonyu kínt, mely egész völgyek népét halomra gyilkolja; s az emberszeretet e kicsiny versenyét őszinte örömmel nézi minden igazlelkű ember, kinek a humanizmus iránt érzéke van.

De egyszersmind elszomorodva is. A mor-

zsák és fillérek között nem igen találjuk a földi javakban duskálkodók kenyereit és kegyelmes aranyait; a méltóságos és kegyeimes palotákból alig eseppen egy kis része azoknak a könyörületes adományoknak, mik az éhező nép nyomorát vannak hivatva enyhíteni. S az árvai és túróczyi hegyek közül még folyton rémesen hangzik alá a segélykiáltás: kenyeret, kenyeret, mert éhen veszünk!

Ha a föld és lakói háládatlanok azok iránt, kik táplálják: e szegény nép iránt, elvárhatnók, hogy ne legyenek sem háládatlanok, sem könyörtelenek legalább — urai és félistenei: a gazdagok és hatalmasok!

Rehabilitáció.

Jegyzőkönyve, felvétellett 1892. márczius 2-án Nagy-Rőczen Nandrássy Gusztáv városi tanácsos azon tényének elbírálásáról, mely miatt őt a megyei hírlapok, mint pánszláv demonstrátort tüntették fel.

Jelen vannak: Stefanesok Károly polgármester, mint elnök, Kubinyi Géza, Mihalik Dezső, Rőczey István, Gaján V., Prékopa Károly, Ferdinandy János, Tóth András, Homolla András, Cseli János, Szentmiklóssy Béla, Remenyik Dénes, Petermann János, Damrély Pál, Halasi Gyula és alólirt jegyző, továbbá Nandrássy Gusztáv.

1. Stefanesok Károly polgármester előadja, hogy ő Nandrássy Gusztáv felkérése folytán hívta össze az értekezletet, hogy ez értekezlet előtt az ügy állását megismertesse, Bakulinyi temetésén való részvétét, ottani szereplését, nyilatkozatának keletkezését elmondja s ez által megtámadott hazafini jóhírnevét eredeti tisztaságára visszaállítsa. Felhívja ennek alapján a polgármester, hogy adja elő ezen ügy folyamán minden részletét férfias nyíltsággal, nem leplezve, nem titkolva semmit. Nandrássy Gusztáv beismeri, hogy a temetésen részt vett, részt vett azon mint egyházi actuson, mert a megboldogult atyjának gyermekkori barátja volt. De a tüntetést nem rendezte, abban sem erkölcsileg, sem anyagilag részt nem vett, az ott rendezett tüntetéseket elítélte akkor, a

ved is megkönyörült volna rajtuk! De hát nem hiába nevezte el a böles teremő a te ősanýadat „szamárnak“, nem érted te ma sem, mit tesz az szeretni, hiába oltották be a jó kókai atyafiak egyik őszödet legbőleesebb bírájuk agyvelejevel, e saesi maradtál te saesi lesz még a legutolsó ivadékok is.

Kell-e még mondanom, hogy ez a mi rémünk, ez a esuf Hani, a tanító uram számara volt, még pedig ezimeres számara.

Beesteledett, mikor az iskola rejtekéből kikerültünk, . . . s a két szerető szívre is sötét este borult, melynek nem is tünt fel többé a pirkadó rózsahajnal! A kis Vilmácska a nagy ijedségtől beteg lett s olyan volt mint a hervadó lilium, melyet vihar tört meg, s melyet sem a napsugár édes csókja, sem a regnek mosolygó hajnala nem kelt mosolyra, nem üdit fel többé — soha.

Hiába volt az én minden fáradozásom is, az én parányi szívem első kis virága nem mosolygott többet reám. Fújhattam most már akár minden félóraban is azt az ékes „diktumot“ a mely oly sokszor hozott minket össze a kis kerti lugasba: „Isten-Buh, lélek-duh, ködmön-koszuch, szilva-szlúka, körte-hruska, kőtenyke-fertuska!“ (Mert közbe legyen mondva akkor még egy-egy ilyen ékes diktumot kellett mondani annak, a ki a tanítás ideje alatt egy kis szabad levegőt akart szívni oda künn. Most már ez is kiment a divatból, mint sok más jó szokás.)

Pedig milyen szépen összevalogattam én ezt a hat szót. Az első három a tanító urnak szólt, a másik három a lányának; s ez azt jelentette: „gyere ki utánam, hoztam szilvát körtét a te fehér babos piros kis kőtenyke-kébebe“ — persze azt sohasem mondtam meg, hogy a „ti kertetekből.“ Hiába volt a lepedőbb hangon elfújva ez a szerelmi hívó-nóta, pedig nem dicsekvésből mondom, mindég azt mondták az iskola társaim, hogy ez a diktum ugy hangzott ajkamról, mint a legszebb fuvola hang. Hát hisz az én piczi szívem fuvola hangja is volt az valóban! De hát fuvolázhattam volna én most már akár mily szépen, csak nem jött ki utánam az én hervadó virágom, . . . de mi mentünk ki piros pünkösdi napján ő utána, abba a „másik kertbe,“ ahol nem eszeveg a csermely, nem dalol a fülemile, nem susog az illatos thuja, . . . de „szomorú füz hervadt lombja, borul rá a sirhalomra.“ És mindezt az az átkozott — mert annak kelle lenni — Hani okozta! Igy szakított el két szerető szívet egymástól örökre, egy számár ordítás! Oh

T Á R C Z A.**Mi lett az én első iskolámból?**

(Felolvasattat az oszgyáni felolvasó-estélyen 1892. február 21-én.)

Öt éves voltam, midőn először léptem át poros küszöböt.

Edes anyám forró csókja égett ajkamon, mint a legjobb, legédesebb utraváló; hónom alatt erősen szorongatott kis a b e s fogta fel parányi szívem lázas dobogását. Csak ugy feszült rajtam a kis fehérpitykés magyar kabát, s az első előgomboló nadrágoeskat is szinte szűknek érzem. Az öröm, a büszkeség feszítette mindakettőt.

Hát bizony nagy dolog is az, midőn először lép a kis diák ebbe az örökké zsongó-bongó méhkasba, hol a tudomány édes színmézét gyűjteni, feldolgozni tanítják meg a nagyaraványó kis embert! Nem tudom ugy van-e vele mindenki, — de én legalább ugy éreztem, mint ha a legszentebb helyre, a nagy alkotónak esodás szentélyébe léptem volna be, midőn feltáruult előttem az iskola ajtaja, — s majdnem dühössé tettem, — pedig higgyék el nagyon szelid, jó fiu voltam! — mikor a terembe lépve a pajzánabb kis nebulók incselkedve felém kiáltották: „abecika-boeika!“ Nem szóltam rá semmit, csak gondoltam magamban: „hát hiszen majd megmutatom én, hogy nem leszek boezika!“

A „tanító ur“ — ez az én első mesterem, — áldott jó ember volt, akár a falat kenyér. Pedig de nehéz dolog a tanítónak mindig jónak lenni! No de hiszen akad is köztük elég haragos! Nyájas mosolylyal intett magához s megkérdeve nevemet, beirt egy irtalmatlan nagy könyvbe, melyről csak később tudtam meg, hogy az volt neki a „mindenese;“ abba jegyezte be még azt is: „ma a kandur füvet evett, holnap eső lesz!“ Hja, akkor még nem volt az a sok mindenféle „napló“ melyben manapság alig akad rá az ember a tanulóra; mondaná rá Fülel Fülel a „régü iskola“ tántorithatlan hive, s az „új iskolának“ ide-oda ingó-bingó böles tanácsosa.

Mikor beirt a mester eme nevezetes könyvbe, csak annyit mondott: „No kis fiam, aztán mindig szorgalmas légy, hogy nagy ember legyen belőled!“ Nem is volt rám panasza soha! Ugy megszerettem én ezt az iskolát, mint az én édes jó anyámat . . . Hej! pedig azt, de nagyon szerettem!

De hát, hogy is ne szerettem volna én ezt az én első iskolámat. Hisz itt tanultam meg, hogy ez a sok ákom-bákom betű mit jelent, ha így vagy amugy rakjuk össze; itt tanultam meg, hogy kell minden ok nélkül az egymás haját megtepní; itt ettem az első „kukoricza görböt“, az első édes „malét,“ és itt voltam legelőször — már csak bevallom töredelmesen az én kedves jó feleségem előtt is — szerelmes! De hát melyik iskolás gyerek az, a kinek nincs mindjárt az első évben szeretője? Hisz a mostani édes anyák meg már magok is egyenest az oltárhoz szeretnék küldeni az — iskola porát lerázó — „nagy leányt.“

Hát mi tagadás benne, bizony én is szerelmes voltam mint kis diák, még pedig épen a tanító ur lányába. Két lánya volt az én áldottlelkü mesteremnek. Az idősebb szeleburdi, daczos, büszke, rátarti, kinek ajkán mindig ott bigyeszkedett a guny. A fiatalabb esendes, nyájas, szelid kék szemekkel, örökké mosolygó arczal. Az én szívem ehez húzott.

Mindig együtt tanultunk a kedves thuja bokor árnyában, együtt játszottunk az iskola kerten esörgedező csermely ezüst hajjaival, apró kavicsaival; együtt hallgattuk a csalitba eszevegő fülemile búbajos énekét. Itt tanultuk meg egymást szeretni is. De a lángoló vallomás ott történt az iskolában. Soha sem fogom felejteni ezt a vallomást!

Egy szerdai délután volt, mikor mi a többi játszó gyerekek elől az iskola csendjébe vonultunk s boldog ártatlanságban összeültünk és tépdestük az illatos ákác levelet, mint a szerelmesek szokták, ő az én ölembe, én az ő fehér-babos piros kis kötőjébe. Mind közelebb simultunk egymáshoz; én kis vállára hajtottam fejemet, s ő a szemembe mosolygott oly édesen, hogy kis ajkaim vallomásra nyiltak, s remegve kérdezék: „szeretsz?“ És már láttam megnyilni rózsabimbó ajkát az édes „igen“-re, midőn egy éktelen ordítás rezgetté meg az iskola négy falát s a nyitva hagyott ajtóban ott bámult buta pofájával, óriás füleit hegyezve: . . . Hani! . . .

Szerelmes gerlepár nem rebben szét nagyobb rémülettel, ha karvaly csap le rájuk, mint a melylyel mi a két pütszó pad védő sötétjébe rejteztünk.

Oh Hani! Hani! . . . ha te ezt csak sejtetted volna, milyen szomorú napokat hozott ez a te rémes megjelenésed a mi ártatlan kis szivecskéinkre, s hogy az az ajkainkról elrebbent sikoly a mi édes szerelmünknek temetési éneke lesz . . . talán-talán még a te bolond szí-

mint elítéli most. — Kubinyi Géza orsz. képviselő azon kérdést intézi hozzá, hogy közzétett nyilatkozata, miért nem tartalmazza ezen tüntetések elítélését? Mihalik Dezsőnek tudomása van arról, hogy egy ily nyilatkozat készítésére egyik jelenlevőt fel is kért, s daczára, hogy azt megkapta, még sem küldte el, mi lehet ennek oka? Ki akadályozta meg annak megjelenését? Mire Nandrassy Gusztáv bevallja, hogy Botto Gyulával conferált ez ügyben s ez az egyik nyilatkozatot helytelennek mondotta, a másik nyilatkozat — melynek elkészítésére ismét más egyént kért fel, — java részét tanácsára kihagyta. Kubinyi Géza ezen tettét elítéli s felhívja határozott nyilatkozat tételre, vajjon oly érzelmű magyar hazafinak tartja-e magát, mint a milyennek ő magát és többi hazafias polgártársait tartja, mire ő határozott igennel válaszol. — Felhívja továbbá arra, nyilatkozzék, elítéli-e Botto Gyulának politikai szereplését s a nemzetiségi kérdésben tanúsított magatartását, megszakit-e vele e tekintetben mindenféle összeköttetést? Mire Nandrassy Gusztáv határozott és ünnepélyes ígéretet tesz s kijelenti, hogy Botto Gyulának a nemzetiségi kérdésben tanúsított hazafiatlan magatartását elítéli s vele e tekintetben minden összeköttetést megszakít. Hangsúlyozza még egyszer, hogy ő nem tüntetett, nem adott a kosszorura, nem tanította be a cigányt semmiféle nótára, nem lövöldöztetett s mindezt kárhoztatja s elítéli.

Az értekezlet meggyőződéséről, hogy Nandrassy Gusztávot nem a hazafiatlanság s a tüntetési vágy vezette a temetésre, de tisztán a kegyelet, meggyőződéséről, hogy nyilatkozatának kiadásánál nem a rossz s hazafiatlan érzelmek, hanem járatlansága és tapasztalatlansága, bizik ünnepélyes ígéretében, őt a hazafiatlansága és pánszlávismus vádjától tisztázottnak jelenti ki.

2. E jegyzőkönyv két példányban állittatik ki, ennek egyike

Nagy-Röcze város levéltárában helyeztetik el, másik példány pedig átadjatik Mihalik Dezsőnek, mint a társadalom ez időszertint vezetőjének.

Stefanesok Károly s. k. elnök, Kubinyi Géza s. k., Mihalik Deő s. k., Prékopa Károly s. k., Tóth s. k., Ferdinándy János s. k., Röczey István s. k., Szentmiklóssy Béla s. k., Remenyik Dénes s. k., Cseh János s. k., Homolla András s. k., Petermann János s. k., Halasi Gyula s. k., Damrély Pál s. k., Gaján Viktor s. k., Perjessy László jegyző; Nandrassy Gusztáv s. k.

KÖZGAZDASÁG.

Sertés orbáncz.

Még nem került meg azóta napközűli útját tarka golyóbisunk, mióta e lapok hasábjain gazdaközönségünk érdekében fentjelzett betegségről egyet-mást közölni jónak véltem; és már is a tudomány óriási előhaladásáról adhatok számot.

Röviden utaltam akkor a betegség talajbeli eredetére, felsoroltam mely legelőkön rejlik a veszély, s legtovább időztem ezen felette súlyos jellegű betegség miként való elhárításánál.

Teljes meggyőződésem, valamint gyakorlati tapasztalatok alapján a Pasteur által felfedezett védő oltások megtételét ajánlottam.

A betegség lényegére vonatkozó nézeteink nem változtak ugyan, de az ellene igénybe vehető védekezési eljárás hatalmas átalakulás alatt áll.

Jelen év folyamán még valószínűleg a Pasteur-féle eljárás alkalmazására leszünk utalva,

pedig már a jóval előnyösebb és biztosabb mód felfedezve van.

Dr. Emmerich és Dr. Mastbaum tanárok, kizárólag a sertés orbáncz betegség anyagával véghez vitt számos megbízható kísérletek, éles elmű következtetések láncolatán, fellebbentették a mentesség — immunitás — titokzatos fátyolát.

Az összes emberiségre rendkívül nagyfontosságú munkálataik nyomán, most már nem firog fenn kétség az iránt, hogy:

1. A ragadós betegségek elleni mentesség a szervezet sejtjeinek vegyi folyamatával jó létre, minek következtében olynemű vegyi anyagok keletkeznek, melyek a testet megtámadó baktériumokra mérgezőleg hatnak.

2. Eme baktérium ölü anyag a vérben és a test szövethedveiben van.

3. A baktériumok annak behatása folytán, legkésőbb nyolcz óra lefolyása alatt a testben elpusztulnak.

4. A mentes — immun — állatból kisajtolt vér és nedv maga az a gyógyszer, mely az állatot nemesak hogy enemű betegség ellen okvetlen megóvjá, hanem 24 órán belül, az állat elhullása előtt, annak véérébe fecskendezve, azt biztosan meggyógyítja.

A sertés orbáncz betegségnél egerek és tengeri nyulakon megejtett ezen korszakot alkotó kísérletek, teljes és kétségbe vonhatlan eredményel jártak, s ezzel nevezett tudósok a fertőző betegségek biztos és észszerű gyógykezelésének terére léptek

Gazdaközönségünk érdekét épen ezen orbáncz betegséggel szemben tekintve, az eddig gyengített bacillusokkal alkalmazott védő oltás háttérbe fog szorulni, mert:

az újabb rendszer szerinti oltás magára a beoltott sertésre egészen veszélytelen;

az oltás következtében a ragály-anyag fenn nem tartatik és el nem terjesztetik;

a védőoltás nemesak előlegesen, de a már kitört betegségnél is sikerrel alkalmazható lesz.

Legnagyobb valószínűség szerint — csekély eltéréssel — minden más, ugy állati, mint emberi ragadós járványos betegségeknel ez eszme fog érvényesülni.

Koch kísérletei az emberi és állati gümőkór, Behring, Kitasato, a gyermekek difteritise s az emberek és állatok dermenet — tetanus — nevű betegsége körül, arra engednek következtetni.

A magasztos cél, mely felé törekedni kell, abban áll, hogy azon baktérium ölü anyag tisztán állittassék elő.

És vajjon sikerülni fog-e felfedezni az emberi és állati létet kegyetlenül tizedelő ragadós betegségek biztos gyógyszerét?

Az orvosi tudományok gyors haladása, mai állása alapján, feljogosítva érzem magam azt felteni: nemsokára igen!

Városi állatorvos.

és az életben ma is, hány boldog, elégedett, szerető szívek lesz gyilkosa egy-egy a szívek öszhangját megzavaró számár ordítás! Mert hát a szamaraknak az a kiváltságuk van, hogy abba is beleordíthatnak a mihez nem értenek. Ezért gyilólok én a jó Istennek mindenféle szamarát, de egyet sem úgy, mint a Hanit!

Pedig nekem még több okom is van gyűlölni őket, s főleg őt. Valóban átkozott egy csacsi is volt ez a Hani mindég. Nemesak akarhányszor feldöntött, mikor a tanító ur Csákó tehenének hoztuk a mezőből a luczernát, de nem egyszer beugrasztott a legnagyobb pocolyába is, mert ha ezen haladt át utunk, ugy belevágta magát a kellő közepén, hogy hat ló sem mozdította volna ki, a míg neki nem tetszett. Magunknak kellett ilyenkor a sáron áthuzni a taligát, s mikor zinos keservesen átvergődünk a szárazra, akkor egy örömdortással ugrott fel a mi Hanink. Persze, hogy kapott tőlünk kenetes tanítást, de hát ez mitsem használt, máskor megint csak ugy tett.

Még az én áldott jó tanítómát is ő sodorta egyszer neveltséges helyzetbe.

Történt, hogy egy szeles tavaszi délutánon a tanító uram éppen déli pihenőjét szunyadta, mikor a Hani éktelen ordítása harsogott végig az iskola udvaron. Felszökött nagy hirtelen a kényelmes családi divánról a mester, s lázas sietséggel vetette le szürke „slafrokját“ (óh ékes magyar szó!) s izgatottan kiáltott oda az ő kedves élete párjának: „hamar a krispint!“

Tudják e kérem, hogy mi az a „krispin“? Az ötvenes és a hatvanas években a férfiak: egy, a nyaktól krinolin módjára szélesedő, derékig erő gallérral ellátott, ujjatlan, rendszeren kék posztóból készült melegebb felső öltönyt viseltek, mely arról volt nevezetes, hogy a szél soha se fujt be rajta, már mikor nem volt szél. Ezt az öltönydarabot hitták ékes magyar nyelven krispinnek. Ezt kérte, várta türelmetlenül a tanító úr. Volt sürgésforgás a szobában, ő maga izgatottan járt fel-alá, és a krispin csak nem került hirtelen elő.

Egyszerre kopogtatnak, s nagy sebbel-lobbal libegve óriás kendőbe burkoltan betoppan az a jó néni, a ki a gyermekek hite szerint, a „golya néni“ segít hozni azokat a kedves kis siró jószágokat, kik aztán rózsát, mosolyt, boldogságot, de sok gondot, s gyakorta nagy bánatot is hoznak magokkal az édes szülőknek. Ez a jó néni valamit erősen szorongat a kendője alatt, s gyorsan pergő nyelvel hadarja: „No kérem csak tessék, hamar

kedves tanító ur, mindjárt segítünk a bajon!“ — Miesoda bajon? kérdi álmélkodva a tanító. Az asszony nem szól, leveti a nagykendőt és Uram bocsáss! . . . kiránt a másik kendő alól — engedelemmel legyen mondva — egy ménkü nagy „kristirt.“

„A Pontiusát!“ hangzik a szobában az én szelid lelkű tanítóm felkiáltása (ez volt az ő legnagyobb káromkodása) s nem tudja, boszankodjék-e vagy neveszen? Utóljára is a megrémült „mesterasszony“ álmélkodására hangos kacazban tört ki. Odakülről pedig e pillanatban Hani hatalmas hangja rezegetté meg az ablakot.

— A Pontiusát! — hangzik ismét — mi lette azt a bolond csacsi, hogy ugy ordít — s ott hagyva a bámszokdó asszonyt, — s a hűséges oldalbordát, rohan ki az udvarra a mester, — de majdnem kővé mered, mikor Hanit ott látja — örömrivalgás közt, kéjelegve henteregni a krispinen . . . a mely előtte való napon becsületesen átáztán száradás végett az eperfa lombjára került, de a nagy szél onnan leveté s szépen elterítette a földön a Hani végtelen öröme. Mert hát az a szokása volt ennek az átkozott csacsinak, hogy ha csak szerit tette, nem a porban hentesgett, hanem az udvaron felejtett ruhadarabokon. Talán feltette a firom szörét, hogy kifakul vagy kihull a portól. Különben a nagyravágás is meg van a legtöbb számárban, ugy hogy a jászoltól legalább is az „iskola székhöz“ vágyik, ha nem báronyszékhez!

Persze, hogy az én jó mesterem hatalmas leczkét adott a mogyoró pálczával a tisztességről Haninak, de hát ő azért a gyönyörélevelzetért eltűrte ezt is, és a leczke — mint rendszeren, nem fogott rajta. — Csakhogy a krispin is szomorú véget ért, — mert a Hani gyöngéd lábacska szerte nyuzták

De hogy került a nemes tanító-lakra ama rettenetes „műszerszám“? Hát bizony a tanító ur kedves élete párja kissé nagyott hallott — s félreértve a „krispin“ szót — s mivel a tanító urnak gyakori fejszédülései voltak, nagy veszedelmet sejtett, s lóhalálába küldött a derék „mester asszonyért“. Ennek is hát az átkozott csacsi volt az oka, mert ő jósolta meg előtte való nap a nagy szelet — a szél tette szükségessé a krispint, — a krispin hasonhangzása ama más szóval ejtette tévedésbe a tanító uram gondoskodó Márháját . . .

Sok év telt el ez esemény óta; sokat változott a világ, s főleg nagy változás állott elő az iskola táján. Én is mint szép reményekre jogosító „nagy diák“ tértem

Törvényszéki csarnok.

A rimaszombati kir. törvényszéknél a folgó hét folyamán a következő bűnügyekben fog a végtárgyalás megtartatni:

Márczius 10-én végtárgyalás: 1. Lopás büntetével vádolt Kuksiesky Kajetán elleni bűnügyben. — 2. Gondatlanság által okozott súlyos testi sértés vétségével vádolt Rajesok Etel elleni bűnügyben.

Eltűnt postai pénzes csomag. Ambrus Pál bánrévei lakos, mint vonatkísérő volt alkalmazva Dukesz Lajos ózdi postamesternél, s ezen minőségében 1890. május 2-án három darab pénzes zsákok vett át nevezett postamestertől, hogy azokat rendeltetésük helyére juttassa. A postacsomagok szállítása az Ózd-bánrévei szárnyvasut kalauzkoesijában történik, hol a küldemények egy e célra szolgáló Wertheim lakattal elzárt ládában helyeztetnek el. Ambrus Pál amint szállítványával Bánréveire megrkezett — postai csomagok közül kettőt a mozgó postára feladott, a harmadikat pedig — melyben 176 frt 16 krt. tartalmazó pénzes levél volt, benn hagyta a ládában, azt Wertheim lakattal elzárt a betért Bánréveire családjához, hogy ott megebédeljen. Ebéd után visszatért állomására, hogy a délután érkező vonatra a harmadik pénzes csomagot is feladja, de nagy meglepetésére ezen posta csomagnak hűlt helyét találta. A ládának mindkét zárja sértetlen volt, s Ambrus Pál nem tudja, hogy a jelzett csomag hova tűnhetett — tagadta azonban, hogy azt ő idegenítette el. — Dukesz Lajos postamester azonban Ambrus Pál ellen sikkasztás büntette miatt panaszt emelt, de a kir. törvényszék a vizsgálat befejezése után f. évi február hó 25-én megtartott végtárgyalásra kihirdetett ítéletében Ambrus Pál vádlottat a sikkasztás büntetetének vádja alól felmentette, mert tagadásával szemben semmi pozitív bizonyíték nem merült fel arra nézve, hogy a kérdéses pénzes csomagot ő sikkasztotta volna el.

Helybeli hírek.

Az árvamegyei inség. Azon borzasztó hírek, melyek a felső vidéki megyék éhínséggel küzdő lakosairól érkeznek, minden humanus gondolkozásu ember lelkét mélyen érintik. Annál jobban esik konstatálnunk, hogy a roppant nyomor enyhítésén mindenfelé nemes buzgólkodás észlelhető. Az izraelita ifjuság bálján a szünórát Perecz Samu kir. közejegyző-helyettes használta fel a nemes ügy érdekében, s az éhínséggel küzdő árvamegyeieknek rövid pár perez alatt 20 frtot gyűjtött össze a báli közönség soraiban. — A nagy nyomor bennünket is arra indít, hogy a humanus cél érdekében közreműködésünket ezennel felajánljuk, tudtára adván olvasóinknak, hogy az éhínséggel küzdők javára bármilyen csekély pénzbeli adományt elfogadunk s szives készséggel rendeltetési helyére juttatjuk. A gyűjtést saját magunkon kezdjük, s aláírunk:

A „Gömör-Kishont“ szerkesztősége . . . 5 frt.

Rábely Miklós nyomdatulajdonos . . . 1 frt.

Összesen . . . 6 frt.

== **Módosított alapszabályok.** A rimaszombati volt első ipartársulat temetkezési együletének, nemkülönben a rimaszombati polgári olvasókörnek módosított alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

△ **Márczius 15-iket** a helybeli e. prot. főgimnázium ifjusága dísz önképzőköri üléssel fogja megülni az ünnepnap délutánján 3 órakor. Lesz elnöki megnyitó, felolvasás, szavalat, ének és zeneelőadás. Az ifjuság külön meghívót nem bocsát ki, de az ünnepélyre a közönséget hazafias tisztelettel meghívja.

haza a kedves szülőházba. Forró vágygyal siettem az én kedves első iskola mesteremhez . . . de az már a boldogok álmát aludta szegény! Szívüöl megkönyeztem, mikor elmondták, hogy reám is áldását hagyta. Halálos ágyán kibékült az élet bajaival, s áldott jó szíve még a csacsi Haninak is megbocsátott s a megrongált krispint neki hagyományozta örökül. Én bizony botot hagytam volna neki, nem krispint!

Poraiban is áldott első mesterem helyét veje foglalta el. Az vezetett körül az egészen megváltozott iskola udvaron. Külön álló szép iskolaépület emelkedett ott két anteremmel, szépen felszerelve, szép nagy világosságot terjesztő ablakkal. A hívek buzgótsága emelte! Edes öröm rezegett át egész váloamat e díszes iskola láttára . . . de szívem azért mégis csak az én első iskolám felé vonzott, s aggódva, remegve kérdezem: „hát az én első iskolámból mi lett?“ Samu barátom oly különös mosolylyal felelé: „jer no, nézd meg“. — hogy megdöbentem.

Oh mennyi gondolat, milyen esodálatos érzés vonult át lelkemen, míg az iskola udvarán áthaladtunk, ama kedves, kedves hely felé! Mennyi édes-bus emlék, mennyi öröm, mily boldogság fűzött engem az én első — lelkemből szeretett iskolámhoz!

Már ott álltam az ajtó előtt . . . hallami véltem a szivig ható esti zsolozsmát, magam előtt láttam a zsongó gyermektársakat, az én kis kékszemű, mosolygó ibolyámat, fehér babos piros kis kötőjével . . . Könyyekig megvoltam hatva, mikor kezemet a régi ismerős ajtókilincsre tettem . . . még egy pillanat . . . az ajtó nyitva . . . s én borzalommal hátrálok a látványtól és irtóztató hangtól a mi fülemben hat . . . Elöttem Hani, az átkozott csacsi egész csalájjal a krispinen heverészve! Bevágtam az ajtót nagy bánattal, nagy keserűséggel!

Samu barátom beszélte aztán el, hogy mi történt az én első iskolámmal. Mikor az új iskola elkészült, összeült a böles tanács, vitatkoztak, tanakodtak, mit is csináljanak a régi iskolával? Egyik magtárnak, másik szobának, harmadik éléskamrának szánta. — mig végre felállott a falu bölese és szája, az én híres Fülel Fülelem s mondá e rövid, de ékes dikeziót: „Hát minek utána és mivelhogy tetszett a menybéli Istennek minket itten összegyűlesztetni, hogy némineműképen bölesen elhatároznánk, hogy hát mi is legyen az mi régi iskolánkkal, — nagy alázatossággal megtisztelem a nemes tanácsosságot az én szerény indulatványommal: mivelhogy azért a mi Istenben boldogult tanító urunk ebben az régi iskolában . . .“

△ **Zsinati képviselőként** kedden e hó 8-án Bak-say István főgymn. tanár Budapestre utazott. A hetekig tartó zsinat a Tiszáninneni ev. ref. főgymnasiumok érdekeit fogja képviselni.

△ **Egy tett, a mely önmagát dicséri.** Csider László kuriai bíró saját és neje nevében 15 frtot küldött be lapunk szerkesztőjének a végből, hogy ez összeg a Tompa Mihály Rimaszombatban felállítandó szobrának tökéhez esatoltassék. Midőn őszinte örömmel nyugtatványozzuk a távolból való szíves megemlékezés e nemes jelét, egyszermind megjegyezzük, hogy az összeget átszolgáltattuk a Tompa-szobor egylet elnök pénztárnokának Dr. Veres Samu úrnak, ki ez összeget is a többi e ezélra begyűlt pénzhez gyümölcsözés végett takarékpénztárban helyezte el.

△ **Hymen.** Dr. Harmaczy Dezső miniszteri fogalmazó, városunk jeles szülöttje, s néhai főjegyzőnk Harmaczy Bélának fia, a legközelebb mult napokban váltott jegyet Láng Gizellával Budapesten. Áldás és szerencse kísérelje a kőtendő frigyét!

△ **Az izraelita ifjúság bálja** f. hó 5-én fényesen és zavartalan jó kedv között folyt le a „Három Róza” csinosan díszített termében, hol tarka és izléses toillekben bájós nő csoportok hullámzottak fel s alá a Palócz Kálmán rendezőség, melynek élén Dr. Kármán Aladár Ernő buzgólkodott — mindent elkövetett a bál pompájának emelésére, s fáradozásai nem is voltak sikertelenek, mert a mellett, hogy az összegyűlt társaság, kivilágos kiviradig feszelen ki-kitörő jókedvvel mulatott s egy kellemesen eltöltött éj kedves emlékeivel távozott, — egyszermind a bál kitűzött nemes céljának is megfelelő haszon jutott, mert mint a lapunk más helyén olvasható számadásból kitűnik: az izraelita nőegylet jótékony céljaira a rendezőség 202 frt tiszta jövedelmet szolgáltatott át. E nagy siker maga is eléggé dicséri a szép mulatságot, melyen különben a jelenlévő hölgyek közül tudósítónknak a következők neveit sikerült följegyezni: Dr. Lichtschein Adolfné, Dr. Strausz Józsefné, Bodor Arminné, Braun Zsigmondné, Heksch Jakabné, Reisz Józsefné, Blau Vilmosné, Dickmann Ignácné, Dickmann Arminné, Braun Gyuláné, Bródy Bertalanné, Löfkovits Lipótné, Weisz Dezsőné, Weinfeld Adolfné, Eckstein Fieskőné, Weisz Adolfné, Kohn Samuné (Tiszolez), Csillag Mórné, Kohn Adolfné, Adám Henrikné, Krausz Simonné, Schalk Sámuelné (Rimabánya), Róthné (Losonez), Gömőri Edéné, Hoffmanné (Várgede), Stigliczné, Spiczné, Gelb Simonné, Blumenthal Lajosné, Hertsko Zsigmondné, Lichtner Bernátné, Schwartz Bernátné, — továbbá Bródy Róza és Mathild, Deutsch Szerény (Murány), Kármán Ida, Dickmann Anna és Janka, Weinfeld Irén, Eckstein Anna, Hammermüller Szidi, Blumenthal Giza, Kohn Fáni, (Tiszolez), Kohn Giza és Irma, Hexner Juliska, Steiner Berta, Stiglicz Juliska, Spitz Róza (Hacsava), Lichtner nővérek, Adám Piroksa, Gelb Sára kisasszonyok.

* **A rimaszombati ált. ipartestület** évi rendes közgyűlését f. évi február 29-én szándékozott megtartani, miután azonban a tagok az alapszabályban előirt határozatképes számban meg nem jelentek, az újabban kitűzött közgyűlés a város közháza tanácstermében folyó évi márczius hó 6-án u. 3 órákor tartott meg, hol a 343 testületi tag közül mintegy 40-en jelentek meg — Ezen végtelen közöny fölötti méltó felindulásának Szabó József városi tanácsos, testületi elnök a napirendre tűzött tárgyak elintézését után, átgondolt, lélekre ható szavakban adott kifejezést, kifejtve, hogy csakis az ipartestületi intézmény lehet illetékes organuma a kisiparosság közös érdekeinek előmozdítására, de ha a tagok önmaguk nem érdeklődnek saját ügyeik iránt, az előjáróság legbuzgóbb törekvései és fáradozásai is kárba vesznek. — Az előjáróság évi jelentésében kiemeltettek a mult év mindazon eseményei és mozgalmi, melyek az iparosság egyetemére nagyobb fontossággal bírnak. Ismertette lettek azon mi-

keze alól sok kitűnő ember, de nem csak egy — megkövetem alásan — számár is, — közöttik szerény magam is (no már az igaz! mondja rá egyik haragos szomszédja) — kikerült, — szintugy azonképen mivelhogy megkövetem alásan a számár nem is olyan utolsó állat, — mert hát Krisztus Urunk is egy számarat vitt be a hátn Jeruzsálembé („talán öt vitte a számár” igazítá helyre Kelemen uram:) — hát alázattal esedezni bátorodom, légyen az mi régi iskolánk, engedelemmel legyen mondva csacsi-nevelő-intézet, hogy meveljen a mostani tanító urunk már most magának csacsikat. Ugy légyen! ugy légyen zugta rá a nemes tanács, és ugy leve, amint Fülecs Fülecs mondá! Hogy az isten nevelje a fülecsit olyan nagyra, mint a Hanié! . . .

Igy került Hani arra a helyre, a hol én egykor mint első kis diák büszkélkedtem. Soha nem tudtam Fülecs Fülecsnek megbocsátani, hogy azt az én drága első iskolámot igy lealacsonyította, s azt a megátalkodott csacsit ugy felmagasztalta! Hja! hijába! sokszor történik meg, hogy a számarak nagyra nőnek, felviszi az Isten a dolgukat . . . az igazi nagyságot, érdemet pedig elfedi a sok számára óriás füle

Nem tud a szívem megnyagodni az én első iskolám lealacsonyításán. Mert hát hogy díszítik már most fel ez én iskolámot emléktáblával. . . . ha én nagy ember leszek. Pedig mért ne lehetnék én nagy ember? Hisz abba az iskolába jártam, a melyikbe Petőfi is járhatott volna. Mert hát az ő édes anyja abban a házban lakott, mint menyasszony, a mely kedves kis lakban először szorított dobogó szívére engem az én áldott édes jó anyám. Már pedig Petőfi híres, nagy ember volt, s így meg van a lehetőség, hogy én is az leszek.

Oh ha az én szelidlelki jó tanítóm felébredne s látna mi lett az én első iskolámból, és mi lett Haniból, . . . bizonyára így kiáltana fel: „A Pontiusát! de felvitte az Isten a dolgát ennek a számár csacsinak.”

En pedig szívem keserűségével csak azt mondom, a mit ama első elkeseredéssel hozott ajkaimra:

Azért, hogy első iskolám „nevelő intézet” Világ sorát füles Hani, még se te intézet! Csacsi maradsz itt is, s ivadékok is mind . . . Kirántják még alólad is egyszer ugy a „krispint” Hogy lekonyul hosszú füled, égnek mered lábaid, Kirudalnak . . . és itt hagyod az én iskolámot!

Kemény Lajos.

niszteri rendeletek és intézkedések, melyek az aradi (2-ik) országos ipartestületi congressus határozatai folytán a hazai ipartestületek központi bizottsága által a m. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz intézett feliratok által ére-tett el, valamint a már szentesített s a legközelebb élet-be lépendő ipartestületi és kerületi beteg segélyező pénz-tárakra vonatkozó törvény intézkedései. A testület kebelé-ben Nagy Ferencz vrsi főjegyző iparhatóság biztos el-nökelete alatt működő bírák-bizottság elé 50 vitás ügy került, melyek részben egyezségeleg intéztettek el. — A testületi iroda elintéztet 832 ügydarabot, nyilvántartás-ban volt 315 segéd, munkaviszony változás bejegyezte-tett 745, a testület 4 évi működése óta 3340. évi átlag 835. tanonez nyilvántartatott 252, segédde avatott 46. Munkakönyv és ideig. igazolvány kiállított 90 db. A testületi taglétszám évközben szaporodott 17-el, elhalal-ozás, iparbeszűntetés, elköltözés folytán fogyott 21-el, a tényleges létszám volt 328, 9-el kevesebb az 1890-ik évinél. — Az előterjesztett számvizsgáló bizottsági jelen-tés szerint az évi bevétel volt 1021 frt 07 kr. kiadás 615 frt 78 kr. maradvány 405 frt 29 kr. Vagyon állás: kész-pénzben és gyümölcsözöleg elhelyezett tőkékben 917 frt 29 kr. ingók értéke és tagdíj követelésekben 285 frt 40 kr. összesen 1202 frt 69 kr. — Az 1892-ik évi költség-vetés 952 frt bevétel és kiadással fogadtatott el.

Márcziusi tél. Tavaszelőnek csufolják, pedig bevá-lik igazi „télhónak,” mikor tizenkettőfél fokú hideggel ront nekünk. Ennyi volt tegnap reggel 7 órákor, követ-kezetes fokozatban hűlvén az atmoszféra ennyre. Ha így megy, megérjük, hogy az idei tél minimumát (20.5 C°) túlhaladja, s a jégpályát újra berendezik, melytől a mult hó néhány napján a tavasszal kaczerkódó napsugár az intézköd elriasztotta. Pedig kár volt sietni. Olyan igaz tél ez, hogy beillik januárba. Igaz, hogy a Rima Jége már február elején eltakarodott, a déli lejtők is hómen-tesek; de ki áll érte jót, hogy még egy erős utótel nem viesoritja ránk fogát? Az utóbbi két hét alatt nem egészen 10 cm vastag hó fedte nálunk a földet; az is ész-revétlenül olvad, habár az időt az uralkodó éjszakai szel-ek zorddá teszik. De mit mondanak a szombati gazd-asszonyok, hogy holnapután „Gergely-napja”, a káposzta-mag vetésének ideje, holott a földfagya nem enged, hogy a „részföldet” munkába vehessék? Nagy sor ez nálunk!

Egy néhai marha interpellatioja: „Tekintetes Piaiczár tudósító ur, Kegvelmes uram! Mély megbotrán-kozással olvasom hétről-hétre a vármegyei lapok hasáb-jain, hogy hült tetemeim egyes darabjai kilogramra téve állítólag 42 krajczárjával méretnek boldognak boldogta-lannak Rimaszombat mérszárkeiben nyomtaték nélkül. Mivel ez az állítás merőben légből kapott és pusztán csak a tudósító urnak a marhák irányában tanusított ismert jóindulatából származik: s engem többi rangosztályom-beli néhai társaimmal együtt húságomban mélyen sért és megaláz, kérdem, hogy hajlandó-e már egyszer vala-hára a tudósító ur a tényleges igazságnak megfelelőleg közhírré tenni, hogy a marhahús ára már vagy két-három hét óta nem 42, hanem 52 krajczár kilogrammonként?! Tisztelettel: egy érzékeny marha.”

Nyilvános számadás. A rimaszombati izraelita ifjúság által a nőegylet javára rendezett tombolával egy-bekötött táncestély összes bevétele: 354 frt volt. (Ebből felülfizetés: 97 frt 70 kr.) Kiadás volt. 153 frt. **A tisz-ta jövedelem tehát 201 frt.** melyhez a rendezőség 1 frtot esatolt, s ezzel együtt **202 frtot** tevő összeg Weisz Károlyné urnőnek, az egylet elnökőjének átadatott. Fel-ülfizettek: Weisz Károlyné 10 frt, Dr. Lichtschein Adolf 8 frt, Löfkovics Lipót 7 frt, Bródy Bertalan 6 frt, Gross-berger Ignác (Nyústy), Weisz Frigyes (R.-Brézó), Weisz David, Holländer Lajosné, Dr. Török Gyula 3—3 frtot, Dr. Strausz József, Engel Adolf, a Gömör-Kishont szerkesztősége, Heksch Jakab, Reisz József, Schweitzer Dávid, Fehér Mór (Szihla), Hoffmann Vilmos (Várgede), Steiner Salamon, Szabó Jakab, Kusiner V. Landau Ar-minné, Adám Markusz 2—2 frtot, Quittner Jakab (Bécs), Böhm József (Budapest), Róth Géza (Rimaszecs), Hertsko Zsigmond, Sachs N. (Bécs), Gömőri Ede, Braun József, Gottlieb N. (Nyústy), Blau Vilmos, Csillag Mór, Braun Zsigmond, Kohn Albert, Wellner Rezső, Kohn Adolf, Braun Gyula, Adám Henrik, Dickmann Ignác, Blument-hál, Eckstein Fiesko, Schalk (R.-Bánya), Krausz N., Barna Imre, Dickmann Armin, Koch N. 1—1 frtot. Vozáry Gyula, Lichtner B. 60—60 krt és Hupper L. 50 krt. Összesen 97 frt 70 kr. Tombolatárgyakat dijta-lanul küldtek: Dr. Marikovszky István, Bodor Armin, Engel Adolfné, Videvich J., Haas Salamon, Gellmann Sámuelné, Löfkovics Lipótné, Hammermüller Szidika, Bródy Bertalan és neje, Bródy Róza és Mathild k. a., Braun Zsigmond, Braun Gyula, Dickmann Arminné, Holländer Lajos, Gömőri Ede, Weisz Dezsőné, Eckstein Anna k. a., Kohn Gizella k. a. Kármán S., Heksch Jakabné, Weinfeld Irén k. a. Reisz József, Hertsko Bertalan, Schweitzer Dávidné, Kohn Adolf, Kohn Albert, Blumenthal Sámuel, Blau Vilmos, Stiglitz N., Adám Pi-roksa és Regina k. a., Lichtner Mari és Gelb Sára k. a., Steiner Berta k. a. Kohn Sámuel (Tiszolez). A felülfi-zetőknek, s az adományozók fogadják igaz köszönetünket. De őszinte halánkat kell kifejeznünk ez uton is mind-azoknak, kik odaadó fáradozással munkálkodtak azon, hogy az estély anyagi és erkölcsi sikere biztosíttassék. A jótékony cél érdekében kifejtett működésükért fogad-ják köszönetünket: Engel Adolf ur, ki a tombola-je-gyek elárúsítása körül buzgólkodott, s a teremdíszítésre a szükséges tárgyakat dijatalanul átengedte, Löfkovics Lipót, Bródy Bertalan, Heksch Jakab és Blau Vil-mos, dr. Strausz József és Bodor Armin urak. Köszönetünket fejezzük ki a városi tanácsnak a teremdíj felének leengedéseért s a magyar királyi pénzügyminisz-teriumnak a tombolajáték mérséklét díj mellett való enge-délyezéseért. — Rimaszombat, 1892. márczius 8. A rendezőség.

Vármegyei ujdonságok.

Elhalasztott ülés. A közigazgatási bizottság folyó hó 14-ikére eső havi ülését a főispán folyó 16-ikára hal-asztotta el.

△ **Az ügyvédi kamarából.** A miskolczi ügyvédi kamara közhírré teszi hogy Tirscher István rozsnyói la-kos ügyvéd, Rozsnyó székhellyel, a kamara lajstromába folytatólag bejegyeztetett; ellenben Sziklay Géza rozsnyói lakos ügyvéd, Rozsnyó város polgármesterévé lön megvá-lasztatva folytán saját kérelmére, a kamara lajstromából kitöröltetett.

— **Alapszabályok megerősítése.** A mult év eleje óta hazafias szellemben működő kokovai olvasó- és tár-salgó kör alapszabályait a m. kir. belügyminiszter meg-erősítette.

— **A „Jószív” jószívűsége.** Mint fővárosi lapok-ban olvassuk a Jószív-egyesület választmánya f. hó 7-én Tisza Kálmáné elnökelete alatt tartott ülésén 100—100 frtnyi segélyt szavazott meg Geeczelfala és Hosszu-rét vármegyénkbeli tűzkarosult közösségeknak.

— **Új vonatok Bánröve—Dobsina közti.** Baross Gábor kereskedelmi miniszter folyó évi február hó 29-én 13673. sz. a következő leiratot intézett a vármegye kö-zönségéhez: „Rozsnyó város képviselőtestületének hoz-zám intézett azon kérelmét, hogy Bánröve—dobsinai von-alon közlekedő 2441. és 2442. számú tehervonatokhoz személyszállító kocsi is esatoltassanak, figyelembe veve-ndőnek találván, utasítottam a magyar kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a folyó évi május hó 1-ején életbe lépendő nyári menetrendbe a vonatokat, habár más szá-mozással is — mint személyszállításra is szolgáló teher-vonatokat vegye fel és intézkedjék, hogy említett naptól kezdve a tehervonatok személyszállítással közlekedjenek. — Budapest, 1892. február hó 29-én, Baross, s. k.”

× **A farsang bójtje.** Kereszthe tették a vonót, s huzták ugyan keservesen Serke búszke hangászai, kik között nem utolsó ember volt Botos György a — kont-rás. Egy legény vetődött oda, s nagy álmélkodással hall-gatta a Fáraó ivadékok megható nótáit, s a kontrásnak a vonó ügyes ránczálásáért elismerés fejében valamit a kezébe nyomott azzal, hogy próbálja csak elsütni: az nagyon szép lesz. A farsangi tréfa sikerült, Botos elsü-tötte a dinamitot, s a jobb keze fején csinosan ösz-szevazta az ujakat. Beszállították a helybeli közkórházba, hol a farsangi multságok után a bójt kellemeit élvezi.

— **Álarczsbál.** A nagyérdémi műkedvelőtársulat a farsangot egy minden tekintetbe kitűnően sikerült jel-mezes bohóczestélyivel fejezte be. Nagy számú közönség gyűlt össze a közeli és távoli vidékről, a többek közt ott voltak: Kubinyi Géza, Putnok Mór orsz. képviselő, Dr. Szabó Samu megyei főorvos, Terhes Pál, Latinák Frigyes stb. stb. — A bohós jelvényekkel feldíszített teremben a különféle elegáns jelmezekben hullámzó tarka sereg igen szép és érdekes látványt nyújtva, a tánczot csak 10 óra után keztek el, s oly jó kedvvel folyt a fesztelen mulat-ság, hogy a bál csak reggeli 7 órákor ért véget. Az első négyest 36 pár tánczolta. A bál bevétele 265 frt volt.

× **Szétmarczangolt hullára** akadtak e napokban Jolsván. Egy udvarban eszímás emberi lábát, másból egy kart találtak, s ez tette figyelmesé az embereket, a ku-tatás közben egy esűr padláson az állatok által a felis-merhetlenség szétmarczangolva találták meg a többi testrészeket. A személyazonosságát a hatósági közegek az-tán megállapították a felismert daróc ruha és a mun-kakönyv alapján, melyből kitűnt, hogy a szerencsétlen ember Remenyik N. volt, még néhány év előtt jolsvai vagonos polgár, mult évben pedig a Markó-féle bór-gyár egyik jó r a v a l ó munkása, ki gyermekei meglá-togatása végett karácsonykor Jolsvára jött. Visszatérte-ben a nagy hideg elől akart bizonyára menekülni a esűr padlására, s ott megfagyott. A város által készített koporsóban helyezték el a hullarészeket, s minden vég-tis z t e s s é g n é l k ü l hantolták el. Tudósítónk érthe-tő indignációval jelenti nekünk ezt az esetet, mely épen nem dicséri az illetékes hatóság „tapintatát” és huma-nitását.

— **4000 kilogramm dynamit,** aminek — lúttek. Gömör Samuel dobsinai kereskedő az iránt folyamodott a belügyminiszterhez, hogy engedje meg neki, mikép bányászati célokra való elárúsítás végett Dobsina város bányáinak egy egész évi szükségletét, t. i. 4000 kilog-rammot tarthasson raktáron — dynamitból. A miniszter abban a kérelemben valóságos dynamit-merényletet lát-ván — a dynamit ellen, elutasította a kérelmet azzal a jó tanácsal, hogy a havonként szükséges dynamitnak beszerezhetése minden egyes alkalommal külön kérelme-zendő. A dobsinaiak tehát most már e b b e n a tudatban nyugodtabban alhatnak, mint a m a b b a n, hogy 40 méter mázsa mendörgös ménküvel kell nekik egy városban pi-h e n n i ö k.

— **Kivívta az egri nevet** Balog Topor Józsi gesztetei származásu faczér kondáslegény, egyéb hőstettre nyíló alkalom híján, azzal vivta ki magának az egri nevet (az egri királyi törvényszék előtt) hogy egy hevesmegyei pusztán valami tíz darab süldöt „talált” — ellopni, ami-ért aztán az említett törvényszék másfél kövér esztendő szózt a nyakába. Hanem hát nem azért Topor Józsi ő, hogy gömőri lettére a hevesiek itéletébe egykönnyen belenyugodjék! — Felebbezett. Így kapott aztán a Cu-riától még egy félesztendő ráadást is az előbbi más-fél esztendői szabadsághoz.

Egy bál budgetje. A gömörmegyei ifjúság február 27-én megtartott báljának eredményéről a következő szám-adás küldetett be szerkesztőségünkhez:

Bevétel: 1. Belépti díjakból	256 frt — kr.
2. Másnap tartott estély bevétele	94 frt — kr.
Összesen	350 frt — kr.
Kiadás: 1. Terem díszítés	300 frt — kr.
2. Női tánczrendek	67 frt 02 kr.
3. Meghívók	56 frt 50 kr.
4. Zenészek	75 frt — kr.
5. Bélyeg és posta díjak	31 frt 73 kr.
6. Vegyes kiadások	38 frt — kr.
7. Teremdíj	25 frt — kr.
8. Rendőri díj	8 frt — kr.
Összesen	601 frt 25 kr.
Mé r l e g : Bevétel	350 frt — kr.
Kiadás	601 frt 25 kr.
Hiány	251 frt 25 kr.

Felülfizettek: 1. Marton Jánosné 6 db arany, 2. Máriássy Gizella 5 frt, 3. Károlyi László 10 frt, 4. Ku-binyi Géza 7 frt, 5. Török Bálint 6 frt, 6. Máriássy László 5 frt, 7. Hámos Zoltán, 5 frt, 8. Löfkovics Lipót 5 frt, 9. Scholez Miksa 3 frt, 10. Hámos László 4 frt, 11. Fáy Béla 3 frt, 12. Szalay Antal 2 frt, 13. Lukács Géza 2 frt, 14. Hámos Aladár 2 frt, 15. N. N. 2 frt, Összesen 6 db arany és 61 frt. Mely összeg a „Gömör-megyei közművelődési egyesület” pénztárába be lett fi-zetve. — Ezen számadásból kitűnik az is, hogy lapunk márcz. 3-iki számában „egy bál budgetje” czim alatt hozott azon közlemény, hogy a bál kiadásai, a 300 frt bevé-telt, ezer forinttal mulják felül, téves értesülésen alapult.

Álló írás. A jobbra dülő betűk iratásának követ-
kezménye a természetellenes testtartás, mely a tanulók
szemét, mellkasát, hátgerincét megtámadja, s kivált
czélszerűtlen iskolai padok, mellett nem ritkán veszedel-
mes bajoknak lesz okozója. A paedagogusok régen felis-
merték ezen bajt, s az iskolai padok átalakításával igye-
keztek ezen segíteni, mi azonban csak kis részben vezet-
tett kielégítő eredményre. Újabban magára az írásra
fordítanak figyelmet s a dült betűk helyett az „álló írást“
ajánlják. A külföld több első rangu városában s Buda-
pesten is ez irányban tett kísérletek igen biztatók. Ezen
írásnál a fentemlített bajok elő nem fordulhatnak s a
gyermek könnyebben sajátítja el az álló írást mint a
dült írást. Megyenkben legközelebb a líkér-gyári iskola-
szék fogadta el a czélszerű reformot, mely előrelátható-
lag általánosan el fog terjedni.

Piaczi árak

Rimaszombatban, 1892. évi márczius hó 5-én tartott heti
vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenkint
Tiszta buza	9.70— 9.00	7.78— 7.25
Feltes buza	8.10— 8.00	6.50— 6.25
Rózs	8.10— 8.00	6.50— 6.25
Arpa	6.20— 6.00	5.00— 4.00
Zab	6.00— 5.00	2.00— 1.80
Kukoricza	0.00— 0.00	4.55— 4.15
Krumpli	0.00— 0.00	3.00— 2.70
Köles	0.00— 0.00	8.30— 7.20
Széna kötve	2.60— 0.00	0.00— 0.00
Takarmány szalma	1.60— 0.00	0.00— 0.00
Alom-szalma	0.80— 0.00	0.00— 0.00
Zsúpszalma	2.00— 0.00	0.00— 0.00

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Urasági inasnak

kinálkodik egy 17 éves, ép, egészséges fiatalemb-
ber, aki már több évig volt hasonló szolgálatban.
Szíves ajánlatok megbízottjához: **Percz József**
megyei hajduhoz intézendők **Rimaszombatba.**

Kiadó lakások

Rimaszombatban: a **Losonczy-utca** 45. sz.
alatti házban (az ág. ev. templom mellett)
két lakás: melynek egyike 4 szoba, kony-
ha, kamra, fatartó és kertből, — a másik
pedig 6 szoba, konyha, kamra, fatartó és
kertből áll. — **május hó elsejére** bérbe
kiadó. — Bérleti szándékozók értekezhetnek
a tulajdonos **Zawadzky Edével.**

Hirdetmény.

361. sz. — A rozsnyói kir. járásbíró, mint te-
lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **királyi**
kincstár végrehajthatóan **Antal Andrásné** vég-
rehajtást szenvedő elleni 52 frt 37 kr. adó s járuléka
íránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi tör-
vényesék, a rozsnyói királyi járásbíró területén lévő
Felső-Sajó községben fekvő s a felső-sajói 75. számú te-
lekkönyvben foglalt s Antal Andrásné szül. Reruezki
Zsuzsanna nevére felvett 1—2. számszám alatti beltelek
3—19. sorszám alatti 1/3 urbéri külsőség, közös erdő
s legelő illetőségéből, közös osztatlan föld és rétből álló
összesen 498 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a
fent emmel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és
hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi áprí-
lis hó 22-én** délelőtt 10 órakor Felső-Sajó községben a
bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállap-
ított kikiáltási áron alul is elfognak adni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-
árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz.
42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881
évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékké-
pes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt
átosztályoztatni.

Kelt Rozsnyón, 1892. évi február 9-én.
A rozsnyói kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság,
Tichy, kir. járásbíró.

MÉSZ.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség be-
ses tudomására adni, hogy 1891. év december hó
1-ső napjától a **Nyústyá-Likéri vasúti ál-
lomáson**, folyton működő **mészégető ke-
menezéket állítottunk fel.** — Felhívjuk
a **gyáros, építőmester és vállalkozó**
urak figyelmét, hogy az év bármely szakában czé-
günknel a **legjobb minőségű oltatlan**
mészet kaphatnak.

Megrendelések **Rimaszombatban Ja-
kovetz Alajosnál** András-ut 6-ik szám alatt
eszközölhetők. — **Árjegyzékkel** kívánatra in-
gyen és bérmentesen barkinek szolgálunk.

Rimaszombat, 1892. január 10.

Tisztelettel:

5 —* **OSZTRICZA MÁRTON.**
JAKOVETZ ALAJOS.

Eladó.

Tiszolezon a főtéren egy üzleti helyiségül
felette alkalmas boltihelyiségből, három szobából,
konyha, kamarából, mézarszékéből, három nagy
pinczéből s megfelelő mellékhelyiségekből álló,
szilárdan épült ház, szabad kézből eladó. Bö-
vebb felvilágosítással szolgál **ifj. Járossy Endre**
Tiszolezon.

Lakás falun eladó

gömörmezei Jánosi községben, Rimaszom-
bat várossal tőszomszédságban. A ház ké-
nyelmes, tágas 5 lakszobával és egyéb
kellő helyiségekkel, falu végén, izlésteljes és
erős, villámhárítóval ellátott építmény, —
diszbokrok és gyümölcsfákkal beültetett tá-
gas udvarral, melyen melléképületek és a
legjobb vizet tartalmazó kut van; ebből
nyílik a 3200 □ öles veteményes és gyü-
mölcsös kert. A helység postahivatallal és
vasúti állomással bir. A vevők P. E. czim
alatt levelezhetnek magával a tulajdonossal.
— Utolsó postaállomás: **Jánosi, Gömör-
meze.**

Bérbeadó

a két Rima között egy jó karban levő **gyü-
mölcsös-kert,** valamint a nagyhegyi szőlő-
hegyen egy db 1500 □ öles **szántóföld.**
— Értekezhetni Rimaszombatban a tulajdo-
nos **Györy Kálmánnal.**

Eladó birtok.

**Sajó-Velezden nagy belsőség, la-
kóház. — 1600 □ ölével számított 46**
hold, 821 □ öl szántó- és rétöld, 206
hold 740 □ öl erdőterületből álló

B I R T O K

eladó, esetleg bérbe is kiadatik.

Az erdőből mintegy 60 hold terület szántófölddé
van alakítva.

Közelebbi értesítést ad a tulajdonos pénzünté-
zet a „**Miskolezi Takarékegylet Rész-
vénytársaság**“ **Igazgatósága.**

Miskolez, 1892. márczius 1.

1—3 **Az igazgatóság.**

Feltűnést keltő ujdonságok nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintázni és szabni a cs.
és kir. szabadalmazott

Excelsior szabászati készülék

segélyével akár **gyermekruhát** akarunk készíteni, akár **legfinomabb női ruhát.** A pontos
és sikeres mértékvevésért és szabászatért jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülék

czélszerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal leányok részére is. — Az egész készülék ára,
magyarazatokkal együtt minden nyelvben csak **1 frt 50.** Szétküldés naponta kétszer után-
véttel. 1 frt 70 kf. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldetik meg.

Kizárólagos főraktár alulirott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs

II., Untere Donaustrasse 49.

12—12

Főraktár Magyarhon részére Budapestén **GÜTTLIB VILMOS**-nál Andrásy-ut 49. sz. alatt.

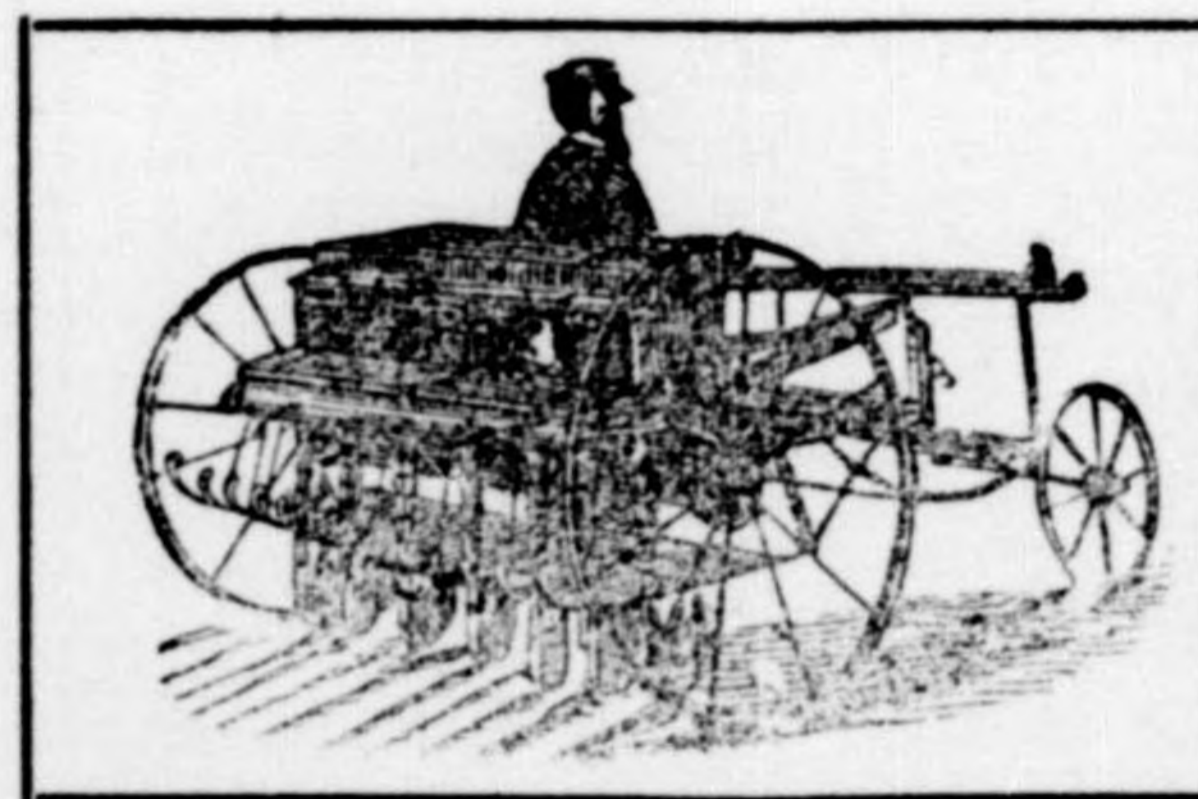
Ferenczi-utca 11. számú házban

egy két szobás lakás bútorozva — vagy a nélkül is — azonnal bérbe
kiadó. — Tudakozódhatni **Prúnyi Vilmos** kántor-tanítónál Rimaszombat.

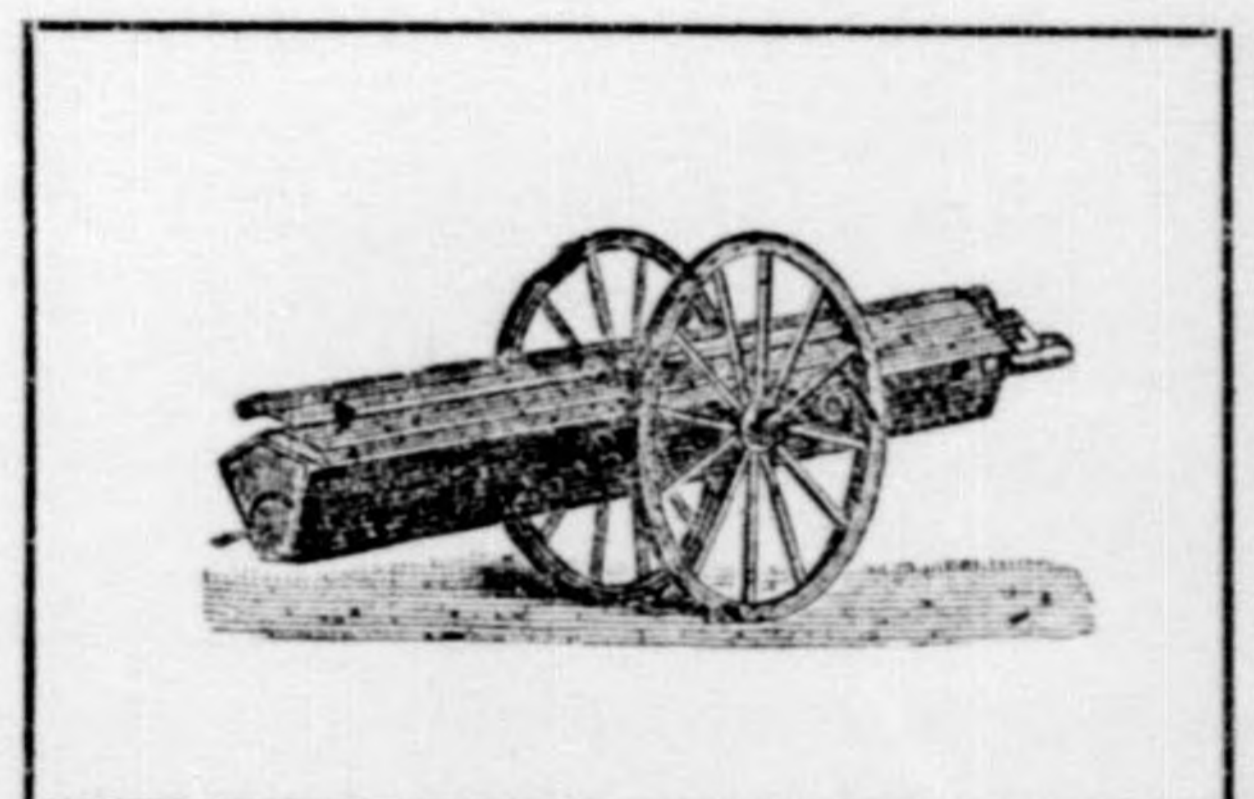
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Eperjesi-ut 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gon-
dosan gyártott jöhrnevű gépeit, nevezetesen: 4—6

**Sorvető gépeket,
Szórvető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőzúzókat;**
továbbá mindenmü

Szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, Szeszgyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.

**Gazdasági gépeink képes valamint öntődenk gyártmányai árjegyzékét kívá-
natra ingyen és bérmentve küldjük.**

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszoklevél	Zágráb, 1891. Díszoklevél	Eszék, 1889. Díszoklevél	N.-Palánkán 1887. Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél
----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	-----------------------------	----------------------------------	------------------------------

CSIK JÓZSEF

6—38

es. és kir. kizárólag. szabadalm.

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. ker. Rudolf-rakpart 8. szám.
Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előljárá-
sok, valamint a n. é. építő-közönség figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mészt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak. — Árjegyzékek s magyarazat kívánatra készséggel
megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Keeskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------------